

## Rezolucja Europejskiego Stowarzyszenia Sędziów w sprawie wynagrodzeń sędziów w Szwecji

1. Europejskie Stowarzyszenie Sędziów – „EA” w dniu 18.10.2024 r. na posiedzeniu w Kapsztadzie zostało ponownie poproszone przez Szwedzkie Stowarzyszenie Sędziów o rozważenie systemu wynagrodzeń sędziowskich w Szwecji.

2. Poinformowano, że w 2005 r. rząd szwedzki porzucił poprzedni system, w którym wynagrodzenia sędziów były ustalane zgodnie z opublikowaną skalą wynagrodzeń i wprowadził w jego miejsce system, w którym wynagrodzenia sędziów w Szwecji są ustalane indywidualnie. System ten nadal obowiązuje. Z zastrzeżeniem minimalnego poziomu wynagrodzenia, zwykle ustalanego przy mianowaniu sędziego, kwota, którą otrzymuje każdy sędzia, jest ustalana przez sędziego głównego lub prezesa sądu, w którym sędzia orzeka. Prowadzi to do sytuacji, że sędziowie orzekający w tym samym sądzie lub na tym samym szczeblu w hierarchii sądowej otrzymują różne wynagrodzenie (niezależnie od stażu pracy).

3. W niedawnej ankiecie przeprowadzonej przez Szwedzkie Stowarzyszenie Sędziów wielu sędziów zgłosiło, że z powodu systemu zindywidualizowanych wynagrodzeń odczuwali oni presję wywieraną ze strony sędziego głównego lub prezesa sądu odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji w sprawie ich wynagrodzenia. Sędziowie uważają, że z powodu tego systemu nie cieszą się niezależnością w swojej pracy sądowej, którą powinni mieć. Niechętnie wyrażają poglądy sędziowskie, które mogą nie zgadzać się z poglądami danego sędziego głównego lub prezesa, lub podnoszą kwestie zarządzania sądem, w przypadku gdyby mogło to mieć negatywne odzwierciedlenie w przyszłych decyzjach dotyczących ich wynagrodzeń. Szwedzkie Stowarzyszenie Sędziów przez długi czas argumentowało, że system ten zagraża wewnętrznej niezawisłości sędziowskiej; w 2005 i 2007 r. EAJ przyjęło rezolucje o podobnej treści.

4. EAJ podziela i powtarza te obawy. System umożliwia i może promować różnice w wynagrodzeniach sędziów o równej pozycji, którzy wykonują takie same zadania przez taki sam okres sprawowania urzędu, które wynikają z nieprzejrzystych przesłanek i są podatne na wpływ, choćby podświadomy, osobistego faworyzowania. System ten może zatem naruszać niezawisłość sędziego w jego pracy orzeczniczej.

5. Obawy EAJ znajdują poparcie w międzynarodowych standardach niezawisłości sędziowskiej określonych w (a) Zaleceniu (2010) 12 Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie „Sędziowie: niezawisłość, sprawność i odpowiedzialność”<sup>1</sup> (b) Powszechnej Karcie Sędziego<sup>2</sup> oraz (c) Europejskiej Karcie Ustawowych Zasad Dotyczących Sędziów<sup>3</sup>, które wyraźnie sprzeciwiają się powiązaniu wynagrodzenia sędziego z wynikami jego pracy sądowej. Takie powiązanie stwarza możliwość wywierania presji na sędziów, której celem lub skutkiem może być wpływanie na decyzje i zachowanie sędziego.

6. EAJ popiera również opinię Rady Konsultacyjnej Sędziów Europejskich, zgodnie z którą przy ustalaniu wynagrodzenia sędziego „zależność od wyników pracy sędziego może stwarzać trudności dla niezawisłości sędziów”<sup>4</sup>. Taki proces może w oczywisty sposób wpływać na zachowanie sędziów (ze szkodą dla stron w poszczególnych sprawach), a także zagrażać niezawisłości sędziowskiej<sup>5</sup>. Należy unikać stosowania indywidualnych ocen do ustalania wynagrodzenia i emerytury poszczególnych sędziów, ponieważ proces ten może w oczywisty sposób wpływać na zachowanie sędziów, a tym samym zagrażać niezawisłości sędziowskiej i interesom stron<sup>6</sup>.

7. W opinii EAJ wszystkie przepisy krajowe dotyczące wynagrodzeń sędziowskich oraz wszyscy urzędnicy i kierownicy rządów krajowych odpowiedzialni za ustalanie wynagrodzeń sędziowskich powinni zatem w pełni przestrzegać podstawowych i powszechnie uznanych zasad niezawisłości sędziowskiej.

W związku z tym EAJ ponownie wzywa szwedzki rząd do zastąpienia istniejącego systemu ustalania wynagrodzeń szwedzkich sędziów systemem, który w pełni wyklucza jakikolwiek możliwy wpływ na niezawisłość sędziowską zgodnie z ugruntowanymi standardami międzynarodowymi.

1 Rekomendacja CM (2010) 12 w sprawie sędziów: Niezawisłość, skuteczność i odpowiedzialność, art. 55–55 2 Powszechna Karta Sędziego, art. 8-1 ust. 2 3 Europejska Karta Ustawowych Zasad Dotyczących Sędziów, art. 6, ust. 6.1 i 6.2 4 Opinia CCJE 17(2014) w sprawie oceny pracy sędziów i poszanowania niezawisłości sędziowskiej, ust. 28 5 Ibid ust. 46 6 Ibid wnioski 13.

<sup>1</sup> Rekomendacja CM (2010) 12 w sprawie sędziów: Niezawisłość, skuteczność i odpowiedzialność, art. 55–55.

<sup>2</sup> Powszechna Karta Sędziego, art. 8-1 ust. 2.

<sup>3</sup> Europejska Karta Ustawowych Zasad Dotyczących Sędziów, art. 6, ust. 6.1 i 6.2.

<sup>4</sup> Opinia CCJE 17(2014) w sprawie oceny pracy sędziów i poszanowania niezawisłości sędziowskiej, ust. 28.

<sup>5</sup> Ibid ust. 46.

<sup>6</sup> Ibid wnioski 13.